

Meldeplikt for helse- og miljøfarlige forbrukerprodukter.

Informasjon om plikten virksomheter har til å varsle tilsynsmyndighetene om farlige produkter i markedet

Den som produserer, importerer og forhandler (distribuerer) produkter til forbrukere, skal melde fra til tilsynsmyndighetene om forbrukerprodukter vedkommende har gjort tilgjengelig og som kan ha en uakseptabel risiko for helseskade og/eller miljøforstyrrelse. Denne veiledningen gir informasjon om hvorfor, når og hvordan du skal melde.

Hva sier regelverket om meldeplikt?

I følge lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester ([produktkontrollloven](#)) § 6b har produsenter, importører og forhandlere (distributører) en plikt til å melde fra til tilsynsmyndighetene om farlige forbrukerprodukter de har gjort tilgjengelig i markedet og om tiltak virksomhetene har satt i gang for å forhindre at produktene medfører en uakseptabel risiko for forbruker. Med forbrukerprodukter menes produkter som er beregnet på forbruker eller som med rimelighet kan forventes brukt av forbruker.

Kravet om meldeplikt har til hensikt å gi tilsynsmyndighetene en bedre oversikt over farlige produkter som til enhver tid befinner seg på markedet. Samtidig får tilsynsmyndighetene mulighet til å vurdere om tiltakene som er eller vurderes iverksatt av virksomhetene, er tilstrekkelige til å forhindre helseskade.

I hvilke tilfeller gjelder meldeplikten?

- Forbrukerproduktet må være gjort tilgjengelig for bruker. Produkter som befinner seg i produksjonslokaler eller ligger på lager hos importør eller forhandler omfattes ikke av meldeplikten.
- Produktet må ikke være omfattet av andre meldesystemer. Per i dag eksisterer det egne meldesystemer for mat, medisinsk utstyr og medisinske produkter. Disse produktene faller derfor utenfor meldeplikten etter produktkontrollloven § 6 b.
- Meldeplikten gjelder hvis produktet utgjør en uakseptabel risiko for helseskade og /eller miljøforstyrrelse. Risiko er en vurdering av konsekvens av en hendelse og sannsynligheten for at hendelsen inntreffer. Dersom konsekvensen er meget alvorlig skade, er det meldeplikt selv om sannsynligheten er liten. Og dersom sannsynligheten for skade er stor, er det meldeplikt selv om konsekvensene er små. Hvis det er tvil om produktet utgjør en uakseptabel risiko for helseskade og/eller miljøforstyrrelse, bør virksomhetene rådføre seg med tilsynsmyndigheten på området.

[Veiledning i risikovurdering av produkter, "Product Safety in Europe –A Guide to corrective actions including recalls"](#)

Hvem har meldeplikt?

Produsent, importør og forhandler har alle en selvstendig plikt til å melde fra til tilsynsmyndigheten om farlige produkter. I praksis vil det ofte være forhandleren som får kunnskap om det farlige produktet via kundene. Dersom forhandler er i tvil om risikoen, eller mangler tilstrekkelige opplysninger, bør vedkommende kontakte produsent eller importør av det aktuelle produktet. Den som melder fra til tilsynsmyndigheten bør informere de øvrige berørte virksomhetene i omsetningskjeden.

Hvor raskt skal det meldes fra?

Meldingen skal sendes snarest, og senest innen 10 dager. Ved alvorlig risiko for helseskade og/eller miljøforstyrrelse, der umiddelbare tiltak er nødvendige, skal melding gis umiddelbart, og senest innen 3 dager. Som eksempler på en alvorlig risiko for helseskade, kan nevnes produkt som medfører kvelningsfare, eller fare for langvarig eller varig helseskade.

Hvem skal det meldes til?

Meldingen skal gis til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som er koordinerende myndighet for mottak av meldinger om farlige produkter. DSB vil videreformidle meldingen til den myndigheten som er ansvarlig for det aktuelle produktområdet.

Foruten DSB, har Direktoratet for arbeidstilsynet, Mattilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens bygningstekniske etat, Statens forurensningstilsyn, Statens strålevern og Vegdirektoratet ansvar for å følge opp meldinger innenfor sine fagområder.

Hvordan skal det meldes?

Skjema for melding om helsefarlige produkter er tilgjengelig på www.dsb.no/farligeprodukter. Skjemaet kan sendes postmottak@dsb.no eller DSB, Postboks 2014, 3103 Tønsberg. Bruk av skjemaet sikrer at nødvendig og tilstrekkelig informasjon blir gitt.

Når det haster med å få iverksatt tiltak, bør DSB varsles på telefon 33 41 25 00 eller e-post, postmottak@dsb.no. Hastemeldinger må følges opp med utfyllende skriftlig informasjon.

Hvilke opplysninger skal en melding inneholde?

Informasjonen fra virksomhetene skal være av et slikt omfang at den setter tilsynsmyndighetene i stand til å identifisere produktet og de involverte virksomhetene, samt vurdere om virksomhetene har iverksatt tilstrekkelige tiltak. Meldingen skal så langt det er mulig inneholde følgende informasjon:

- Navnet på innmelder og aktuell virksomhet. Organisasjonsnummer til virksomhet dersom aktuelt.
- Navnet på produsenten og importøren av produktet. Dette er viktig for å kunne spore produktets opprinnelse.
- Kort beskrivelse av produktet; navn, typebetegnelse, modell, serienummer og hvilket land det er produsert i.
- Bilde av det aktuelle produktet, siden det ofte er helt nødvendig for å kunne identifisere produktet.
- Type risiko ved produktet, for eksempel kvelningsfare, fare for forgiftning, elektrisk støt, brannskader m.v.
- Informasjon om hvordan innmelder fikk kjennskap til risikoen og om eventuelle ulykker hvor produktet har vært involvert. Informasjon om kjennskap til andre forhandlere/importører og antall solgte produkter.
- Virksomhetens iverksatte eller planlagte tiltak. Virksomheten er ansvarlig for å vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes. Det er risikoen som er avgjørende i forhold til hvilke tiltak som må iverksettes. I visse tilfeller vil det være tilstrekkelig med informasjon til forbrukerne eller retting av feil, mens i andre tilfeller må produktet fjernes fra markedet.

I enkelte tilfeller vil det kunne ta noe tid før all relevant informasjon er på plass. I slike tilfeller bør melding likevel sendes inn på et tidlig stadium, med en merknad om at ytterligere informasjon vil ettersendes.

Hva skjer hvis meldeplikten ikke etterleves?

Meldeplikten er et viktig virkemiddel for å forebygge skade på liv og helse. Myndighetene kan fatte nødvendige vedtak og det er også straffbart å unnlate å oppfylle meldeplikten.